Daně v ČR v porovnání s jinými členskými státy EU

V diskusích o daňové podpoře východisek z finanční a návazně reálné ekonomické krize se často objevuje jako zásadní otázka zdanění. K tomu vydalo Generální ředitelství daní Evropské komise a Eurostat publikaci, porovnávající výši zdanění v poměru k HDP v jednotlivých členských státech EU a Norsku. Přehled samozřejmě nezachycuje letošní a minulý rok. Ale srovnatelná data za rok 2000, 2006 a 2007 ukazují dostatečně spolehlivě vývojové trendy do počátku krize, indikativně vyznačované 1. červencem 2008.

V průměru EU27 a eurozóny v období 2000-2006 došlo k poklesu podílu daní na HDP; největší pokles byl do roku 2004; v roce 2007 se podíl oproti roku 2006 lehce zvýšil. V rámci podpůrných opatření na pomoc z finanční a pak reálné hospodářské krize od 2. poloviny 2008 bude trend poklesu samozřejmě pokračovat.

Podíl daně a jeho pohyb se podle členských států výrazně lišil. Pokud jde o Českou republiku, došlo k plynulému nárůstu z 33,8 % na 36,9 %. Přesto však byl podíl celkového zdanění na HDP vždy nižší než v EU27 a státech eurozóny. V porovnání se zbytkem světa je podíl daně v HDP všeobecně vyšší; v porovnání s USA a Japonskem dokonce o cca 12%.

Zdanění se člení na zdanění práce, spotřební daně a kapitálu.

Podíl zdanění práce v České republice plynule narůstal; představuje nyní 41,4 % proti v průměru cca 1/3 jak v EU27, tak v oblasti euro. Je na úrovni hospodářsky nejvyspělejších států EU, zejména nové členské státy mají podíl daleko nižší. Nižší je také zdanění kapitálu, které se všeobecně v EU27, v oblasti euro a v České republice plynule zvyšovalo (v EU27 narostl podíl z 25,5 % na 28,7 %, v oblasti euro z 27,3 % na 29, 8%, v ČR z 20,9 % na 25,6 %). Nejnižší rozdíl v podílech zdanění je zřejmě docílen vlivem společného trhu zboží a služeb – na počátku roku 2009 byla úroveň spotřebních daní nižší v ČR proti EU27 jen o 1,5 %, v roce 2007 o 0,8 %.

Posléze pokles zdaňování příjmů jak fyzických, tak právnických osob v celém období plynule klesal; u osobních příjmů byl pokles v České republice zhruba dvojnásobný proti průměru EU27, u právnických osob zhruba třetinový.

V zásadě jediná výrazně nadprůměrná daňová břemena byla ve vysokém podílu zdanění energie a z toho paliva pro dopravu v roce 2007. Vývoj v časové řadě nelze uvést - Eurostat publikoval data k podílu zdanění energie na HDP a z toho paliva pro dopravu poprvé právě v roce 2007.

	Zdanění energie		Zdanění paliva pro dopravu	
	% HDP	% z daní celkem	% HDP	% z daně na energii
EU27*	1,8	4,5	1,4	81
EA16*	1,7	4,2	1,4	80
Belgie	1,3	3,0	1,2	88
Bulharsko	3,0	8,9	:	:
Česká republika	2,3	6,3	2,2	94
Dánsko	2,3	4,6	1,2	52
Německo	1,9	4,7	1,4	78
Estonsko	1,9	5,7	1,8	96
Irsko	1,2	3,8	1,1	94
Řecko	1,2	3,7	1,1	92
Španělsko	1,4	3,8	1,2	86
Francie	1,4	3,3	1,3	87
Itálie	2,1	4,8	1,5	75
Kypr	1,8	4,3	1,4	79
Lotyšsko	1,7	5,6	1,7	100
Litva	1,6	5,4	1,6	98
Lucembursko	2,4	6,7	2,4	98
Maďarsko	2,1	5,2	1,9	93
Malta	1,8	5,2	1,7	95
Nizozemsko	1,8	4,7	1,2	68
Rakousko	1,6	3,9	1,3	78
Polsko	2,4	6,9	1,9	81
Portugalsko	2,0	5,6	1,9	94
Rumunsko	1,7	5,8	:	:
Slovinsko	2,3	6,1	2,2	92
Slovensko	1,8	6,2	1,8	96
Finsko	1,7	3,9	1,3	77
Švédsko	2,2	4,6	1,2	56
Spojené království	1,8	5,0	1,7	94
Norsko	1,3	2,9	0,8	61

Data o vysokém zdanění energie a paliva vyplývají z následující tabulky. Nevraživý vztah fiskálních orgánů, v tomto případně podporujících různé tzv. zelené iniciativy, by zcela jistě vyplynul i z porovnání výše daňových výnosů použitých ve prospěch rozvoje dopravní infrastruktury.

V období preference malých a středně velkých podniků, pracujících převážně pro místní a regionální trhy (do počátku krize jich bylo cca 23 milionů - 99% z celkového počtu podnikatelských subjektů - s 80% podílem na nárůstu zaměstnanosti v soukromém sektoru, oproti 41 000 velkých podniků EU, po krizi jejich váha naroste) se ukázalo, že navzdory velkému úsilí Evropské komise se na objemu dodávek přes hranice tyto podniky podílely jen 8%. ◘

Doc. Ing. Antonín Peltrám CSc.

professionals®
224 934 680
www.professionals.cz

WESTPOINT Distribution Park
Praha 6 – Ruzyně

→ moderní distribuční park s vynikající dopravní dostupností
→ 60 000 m² skladovacích a 5 000 m² kancelářských prostor
→ jednotky od 200 m² do 8 000 m²

Logistický park BARBICAN
Praha 6 – Ruzyně

→ logistický park v těsné blízkosti mezinárodního letiště Ruzyně
→ celková plocha téměř 11 000 m²
→ dostatečné administrativní zázemí